

» ÇOCUKLAR, GENÇLER ve EDEBİYAT

Çocuklar da tıpkı yetişkin okurlar gibidir; hem okurunu hem de işini ciddiye alan yazarları, yayıncıları severler. Yaratıcı yazarların kaleme aldığı, uzman editörlerin yayına hazırladığı, sıradan olmayan öykülerin anlatıldığı kitapları severler. Çünkü bu kitaplarda evrensel temalar, merak uyandıran konular, ustalıklı bir anlatımla, zekice kurgularla, inandırıcı karakterlerle işlenir. Kitap, tasarımıyla, kâğıdıyla, cildiyle, renkleriyle özel olmalı; elinde tutana, kendini değerli hissettirmeli, okurun merak duygusunu kaşımalıdır.

Edebiyat kitaplarının aslında yalnız alt yaş grubu vardır. Edebiyat okurluğunda yaş büyüdükçe sınırlar da kalkar. Edebiyat metninden beklenen, her yaştan okuru ortak bir okuma keyfinde buluşturabilmesidir. Bu nedenle, söz konusu olan edebiyat kitaplarıysa, çocuklar, gençler kadar, yetişkinlerce de okunması, konuşulabilir, paylaşılabılır olması doğaldır, önemlidir. Yetişkinlerin ortak okuma deneyimi, çocuklarla, gençlerle ilişkilerine yeni anlamlar, iletişimlerine yeni nitelikler kazandırabilir. Söz konusu olan, denetlemek, yasaklamak değil; tam tersine ortak bir keyfi paylaşmaktır.

Çocukların kitap okuyan insanlar olabilmesi için yayınevlerinin nitelikli kitap çıkarması; bununla birlikte çocuğa okumanın bir oyun bahçesi gibi, içinde özgürce oynayabileceği bir alan olarak sunulması gerekir. Çocuklar da yetişkinler gibi, kitapları iyi zaman geçirebilecekleri, kendilerini iyi hissettiren bir alan olarak görüyorlar. Çocuklar, nitelikli kitaplarla buluştuğu sürece kendi seçimlerini oluşturuyor; neyi okumaktan hoşlandıklarının ayırına varabiliyorlar. Bu içsel yolculuğa çıkmadan, insanın okuma keyfini tatması mümkün değildir. Öte yandan, çocuklarla, kitapçılara, kütüphanelere gitmek, birlikte kitap karıştırmak, birbirine kitap okumak, öykülerden oyunlar kurmak, roman kahramanlarını sofralara, sohbetlere konuk etmek, elbette her zaman yapabileceğimiz, okumayı günlük yaşama katarak olağanlaştıran davranışlardır.

Çocuğun eline aldığı eğer nitelikli bir edebiyat kitabıysa, bir nedenle merak edip okumaya çalışması çok olumlu bir durumdur. Anladığı, sayfalarında yitip gittiği kitaplar ona göre demektir. Yoksa kafası karışır; anlamıyorsa zaten sıkılır, okumaktan vazgeçer. İnsan, çocuklukta vazgeçtiği bazı kitaplarla, gelecekte yine buluşabilir ve onlarla muhteşem okuma deneyimleri yaşayabilir. Hangi yaşta olursa olsun kitaplar, insana zarar vermez. Edebiyat okuma keyfi standart reçetelerle, listelerle değil, her insanda farklı nedenler ve ritimlerle ortaya çıkar. Nitelikli edebiyat kitapları yayımlayan, çeviri konusunda titizlenen, kitaplarının künyesinde editörünün adını yazabilen uzman yayınevlerini takip etmek bu noktada okurun da yetişkinin de işini kolaylar. Nitelikli olanla niteliksiz arasındaki farkın, ancak kitapları karıştırdıkça ve okudukça anlaşılacağı unutulmamalı; çocukların okuma heveslerine hiçbir nedenle engel olunmamalıdır.

Öte yandan üstün teknolojiler hızla günlük yaşamı biçimliyor. Çocuklar, yetişkinlere göre çok daha hızlı ve başarılı bir uyumla teknoloji kullanıcısı oluyor. Gelecek, bugünden çok farklılaştığını sinyallerini şimdiden veriyor. Dijital kitaplar ve okuma ürünleri, beklenenden çok daha yavaş bir yayılım gösterse de, gelecekte kendine sağlam bir yer edineceği açık. Yine de dijital okumalarda edebiyat dışı kitapların öncelikli olacağı; dijital okuma araçlarının edebiyatta daha kısıtlı kullanılacağı düşünülüyor. Küçük yaş grubu için hazırlanan dijital kitap uygulamalarıysa yeni nesil oyuncaklar; onlara "kitap" demek pek doğru değil. Basılı kitap, tasarımından hammaddesine dek her yönüyle giderek daha değerli bir nesne olacak gibi. Teknolojinin edebiyatın karşısında değil, yanı başında, hatta arkasında durduğunu unutmamalı.

Çağdaş Çocuk ve Gençlik Edebiyatının Uzman Yayınevi

Yayınevimiz Güneşli Kitaplığı, çağdaş Türk ve dünya edebiyatından çocuklar ve gençler için nitelikli kitaplar yayımlamak amacıyla 1996'da kuruldu. O yıllarda ülkemizdeki nitelikli çocuk ve gençlik edebiyatı oldukça zayıf bir alandı. Çocukların ellerinden bırakmadan okuyabileceği, keyifli, edebiyatı sevdirecek yaratıcılıkta güzel kitaplar bulmak kolay değildi. Kitap diye sunulanlar genellikle beylik derlemeler, klasikler ve aslında büyüklerin dünyasına ait kitaplardı. Bizse, çocuk ve genç okurun gereksinimlerine kulak vermeyi ve yayıncılıkta özellikle onlar için uzmanlaşmayı seçtik. Geçen on yedi yılda, yalnızca çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatı yayımlayan, sürekli çoğalan sadık okurlarıyla güçlenen bağımsız bir yayınevi olduk.

Çeviri ve telif eser olarak üç yüze yakın başlığa sahip olan yayınevimizin kitapları üç ana grupta toplanıyor: Okul öncesi (3-6 yaş) ve okumaya henüz başlamış (7-8 yaş) çocuklar için İlk Kitaplar; ilköğretim çağındaki (8-12 yaş) çocuklar için Çocuk Kitaplar; 12 yaş üstü gençler ve yetişkinler için Genç Kitaplar. 2010 Memet Fuat Yayıncılık Ödülü'ne değer görülen Köprü Kitaplar koleksiyonu, her yaştan okurun takip ettiği "Çıtır Çıtır Felsefe" gibi diziler yayımlayan yayınevi, 2011'de yeni genç-yetişkin markası ON8'i yarattı. ON8'in genç edebiyat yelpazesi, şimdiden yirmi kitaba ulaştı bile.

Güneşli Kitaplığı, kitaplarının yanı sıra farklı hedef kitlelere yönelik kapsamlı sosyal sorumluluk projeleri de gerçekleştiriyor. Her yıl Kadir Has Üniversitesi'nde düzenlediği çocuk ve gençlik edebiyatı konferansı Zeynep Cemali Edebiyat Günü'nde edebiyatın ve yayıncılığın önemli başlıkları, uzmanlarınca tartışılıyor. Öğretmenler, kütüphaneciler ve eğitim yöneticileri için düzenlediği Eğitimde Edebiyat Seminerleri'nde, çağdaş çocuk ve gençlik kitaplarının eğitimde yaratıcı kullanımı ve okuma kültürümüzün gelişmesi amaçlanıyor. Usta öykücü, yazar Zeynep Cemali'nin anısını yaşatmak için düzenlenen Zeynep Cemali Öykü Yarışması'na 6. 7. ve 8. sınıf öğrencileri her yıl belirlenen temada yazdıkları öykülerle katılıyorlar.

Mine SOYSAL
Güneşli Kitaplığı
Genel Yayın Yönetmeni

Mine Soysal Hakkında

Yazar, yayıncı, arkeolog Mine Soysal İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi "Eski Anasya Dilleri ve Kültürleri" bölümünden 1981'de mezun oldu. 1994 yılına dek İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde arkeolog-araştırmacı olarak çalıştı, sergileme projeleri gerçekleştirdi; kazı ve yüzey araştırmalarına katıldı. 1996 yılında Güneşli Kitaplığı'nı kurdu. Çocuk edebiyatımızda önemli bir yer edinen birçok kitabın editörlüğünü üstlendi. Çocuklar için "Ala Çocuk Yolları" adlı öykü kitabını, her yaştan okur için "İstanbul Masalı" adlı anlatıyı kaleme aldı. 40 binden fazla öğrenciyle gerçekleştirdiği tartışmalardan yola çıkarak yazdığı "Eyvah Kitap!"ta, kitap okuma eğilimlerini ve sorunlarını sıra dışı bir yaklaşımla öyküledi. Gençlik romanı "Eylül'de Aşklar"ı yazar Soysal'ın son kitabı "Odada Yalnız", Türkiye'nin gençlik hallerini yorumlayan çarpıcı öykülerden oluşuyor.